KPK REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE
INTEGRITETA | ODGOVORNOST | TRANSPARENTNOST

Številka: 0071-1/2025/33 43005

Datum: 5. 5. 2025

Ministrstvo za finance

E: gp.mf@gov.si

ZADEVA: ODZIV KOMISIJE NA OSNUTEK PREDLOGA BESEDILA ZAKONA O CENTRALNEM KREDITNEM REGISTRU

Zveza: vaš dopis št. IPP 007-41/2023 z dne 7. 4. 2025

Spoštovani,

na Ministrstvu za finance (v nadaljevanju: MF) ste Komisiji za preprečevanje korupcije 8. 4. 2025 poslali elektronsko sporočilo z dopisom št. IPP 007-41/2023 z dne 7. 4. 2025, s katerim ste nas povabili k podaji pripomb na osnutek predloga besedila Zakona centralnem kreditnem registru (v nadaljevanju ZCKR-1).

Na podlagi 12. alineje prvega odstavka 12. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 69/11 – uradno prečiščeno besedilo, 158/20, 3/22 — ZDeb in 16/23 — ZZPri, v nadaljevanju ZIntPK) smo osnutek predloga ZCKR-1 v okviru naše zakonske pristojnosti pregledali.

Na podlagi pregleda osnutka predloga ugotavljamo naslednje.

Na Komisiji pozdravljamo širitev nabora kreditodajalcev, ki obvezno sporočajo podatke v centralni kreditni register (v nadaljevanju: CKR), saj to pozitivno prispeva k zagotavljanju enake obravnave subjektov na trgu in preprečuje možnosti za izkrivljanje konkurence. Navedeno je pozitivno tudi iz vidika učinkovitega upravljanja kreditnega tveganja. Dobrodošla je ureditev avtomatizacije dostopa do podatkov, saj omogoča bankam oz. kreditnih institucijam, da z uporabo sodobnih tehnoloških rešitev digitalizirajo svoje poslovne procese, kar ima ugoden vpliv na zmanjšanje operativnih stroškov, hitrejšo obdelovanje podatkov, s tem pa tudi na konkurenčnost na trgu doma in v tujini.

Kljub temu pa navedeni spremembi, še posebej avtomatiziran dostop do osebnih podatkov v sistemu izmenjave informacij brez sodelovanja odgovorne osebe, ki je pri članu sistema izmenjave informacij pooblaščena za dostop do osebnih podatkov, zahtevata dodatne varovalne mehanizme. Podano je namreč tveganje za nepooblaščeno oz. nesorazmerno obdelavo osebnih podatkov kreditojemalcev, obsežna avtomatizacija pa lahko pomeni tudi nepooblaščeno dostopanje do osebnih podatkov ter večjo ranljivost za zlorabe.

Z novo ureditvijo se odpravljajo nekatere pomanjkljivosti sedanjega ureditve (uvedba revizijske sledi glede dostopov do sistema izmenjave informacij, dolžnost obdobnega poročanja glede izpolnjevanja tehničnih pogojev in varnostnih zahtev s strani članov sistema ter uvedba zahteve za identifikacijo kreditojemalca), vseeno pa na Komisiji priporočamo, da se v zakonu izrecno:

- določi obveznost dvofaktorske identifikacije uporabnika oz. večstopenjskega preverjanja pristnosti (šesti odstavek 21. člena).

Na Komisiji nadalje ugotavljamo, da predlog zakona Banki Slovenije podeljuje široka diskrecijska pooblastila glede tehničnih in varnostnih zahtev, ne da bi bil določen nadzor nad njihovim izvajanjem, kar povečuje tveganje za koncentracijo moči.

Na tem mestu priporočamo, da se v zakonu določno opredeli:

- obveznost zunanjega periodičnega nadzora nad delovanjem sistema izmenjave informacij (neodvisno od Banke Slovenije);
- uvedbo etičnega kodeksa ravnanja za uporabnike sistema izmenjave informacij;
- opredelitev postopka za notranje prijavitelje nepravilnosti znotraj sistema izmenjave informacij;
- dolžnost Banke Slovenije, da na svoji spletni strani objavi in posodablja tudi seznam vključenih dajalcev kredita in ne le seznam članov sistema (trinajsti odstavek 21. člena);
- dolžnost Banke Slovenije, da javno objavi letno poročilo o delovanju registra, vključno s podatki o dostopih in kršitvah.

Glede na to, da določeni termini in postopki niso (enotno oz. podrobneje) opredeljeni, na Komisiji predlagamo še sledeče. In sicer, da se v zakonu:

- poenoti izraza »*vloga za vključitev v sistem izmenjave informacij*« (ki se nanaša na poročevalske enote, ki se obvezno vključijo v sistem izmenjave informacij; šesti odstavek 17. člena) oz. »*zahteva za vključitev v sistem izmenjave informacij*« (ki se nanaša na člane sistema in vključene dajalce kreditov; tretji odstavek 29. člena);
- vzpostavi pritožbeni postopek v primeru, če se član sistema oz. vključeni dajalec kreditov ne strinja z odločitvijo Banke Slovenije o zavrnitvi zahteve za vključitev v sistem izmenjave informacij (tretji in šesti odstavek 29. člena);
- opredeli rok, znotraj katerega mora poročevalska enota odpraviti ugotovljene kršitve, saj bo s tem določno opredeljeno tudi časovno obdobje, za katerega Banka Slovenija poročevalski enoti začasno onemogoči dostop do podatkov v sistemu izmenjave informacij (peti odstavek 32. člena).

Predlog zakona vzpostavlja tudi zbiranje podatkov o okoljskih, družbenih in upravljavskih (EGS) tveganjih poslovanja podjetij v obstoječi CKR, ki so jih banke dolžne upoštevati v postopkih ocenjevanja kreditnega tveganja pri poslovanju s podjetji. Komisija iz vidika svojega področja delovanja meni, da bi bilo upoštevaje navedeno smiselno razmisliti o vključitvi dodatnih dejavnikov, ki se nanašajo na integriteto, nasprotje interesov ter tveganja za korupcijo, saj bi to prispevalo k celovitejši oceni tveganj pri poslovanju pravnih subjektov.

Zato na Komisiji priporočamo, da se v zakon vključi tudi:

- določbo, ki omogoča posredovanje ali upoštevanje informacij o kršitvah integritete, izrečenih ukrepih Komisije za preprečevanje korupcije, ali drugih postopkih, povezanih z neetičnim poslovanjem poslovnih subjektov (peti odstavek 19. člena v povezavi z 12. členom).

Na Komisiji poudarjamo, da je krepitev transparentnosti in odgovornosti pomemben cilj, ki ga predlog zakona v osnovi zasleduje. Hkrati pa je nujno zagotoviti, da uvedene rešitve ne vodijo v sistemska tveganja za integriteto javnega sektorja ali zasebnih izvajalcev, ki bodo delovali v okviru predvidenega sistema.

Za posredovanje osnutka predloga ZCKR-1 v mnenje se vam zahvaljujemo in vas prosimo, da nas tudi v prihodnje obveščate o pripravi predlogov.

Lepo pozdravljeni.

Pripravila:

Anja Verovšek

Pravna svetovalka svetnica

Martina Divjak

namestnica predsednika Komisije
za preprečevanje korupcije

Poslano:

- naslovniku (po e-pošti)